

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan Rijn, telefoon 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Maar wij hebben de zin van Christus

1 Corinthhe 2 : 16b

In de zin van Christus is:

- 1e. uw levensbeginsel
- 2e. uw levenskracht,
- 3e. uw levensvreugd.

In het Evangelie is de liefdegeur van het offer. Van de Vader daar Hij de Zoon van Zijn liefde daartoe schonk. Van de Zoon, Die Zichzelf vanuit Zijn liefde tot het recht, Gode welbehagelijk kwam op te offeren. En van de Heilige Geest, door Hem het lichaam daartoe te bereiden. Wee onzer, zo de liefdegeur van dat offer ons nog niet dierbaar is geworden, door er afwijzend tegenover te blijven staan. Waarin wij ons hebben te veroordelen om van de Heere de heilige reukzin der liefde te begeren, want in het geloof dat door de liefde werkt, gaan al de genegenheden van uw hart uit naar het Evangelie van Christus, om het aan te nemen in het binnenste des harten. En dan wordt het door ons verstaan dat onze levenskracht is in de zin van Christus. Ja, door die liefdegeur wordt het hart biddende verbonden aan de troon van Gods genade. „En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus”.

Waarop dan steeds meer oefeningen volgen, want: „Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om de Heere te kennen.”

Want vanuit de zin van Christus bekamt het hart door Gods Geest ook een heilige smaakzin. Want dat leven heeft van meet af geen smaak meer in de dienst der zonde, het hart gaat walgen van de laffe kost die wordt opgedist door de wereld. Het was voor Christus altijd een smakelijke spijs, de wil Zijns Vaders te doen. Het gaf Hem sterkte daarin moedig voort te gaan. Het was een spijs die Hem door niet één vijand ontnomen kon worden. Een spijs waarmede Zijn volk gespijsd wordt tot op de dag van heden. Want vanuit Hem is het de zin des geloofs, de wil des Heeren te doen. En daarin is de vervulling van de belofte: „zij zullen lopen en niet moede worden, wandelen en niet mat worden.” Zie hoe de ogen van Jonathan verlicht werden bij het smaken van de honing. Bij het opmerken van de goedertierenheid des Heeren proeft en smaakt het hart dat de Heere goed is. Ja, een innige blijdschap wordt gesmaakt bij het ootmoedig knielen voor de Heere, in het smaken om ontferming.

En zo behoort ook het gevoel tot de zin van Christus. Met de bedroefden was Hij bedroefd. Maar bij het dragen van de straf der zonde heeft Hij gezegd: „Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe.” Waarmede de Zone Gods ten volle de daad der zonde beweedt heeft. Hij was bedroefd met Zijn gehele ziel, want de mens heeft in de moedwil van zijn ongerechtigheid, met zijn ganse ziel gezondigd. Met al zijn denken, willen en begeren heeft hij zich met zijn ziel van God losgescheurd. De Zone Gods heeft de last der zonde borgtochtelijk gedragen alsof dat kwaad door Hem bedreven was en zo is de zonde ten volle beweed met Zijn gehele ziel. Nooit is een kind des Heeren zo innig bedroefd geweest over zijn

zonde, als de Zone Gods. Zijn droefheid was geheel in overeenstemming met de boosheid van het kwaad dat door de mens tegenover God bedreven is. Zijn ziel was geheel bedroefd tot de dood toe, want in Zijn dood werd het offer der verzoening overgedragen aan Zijn God tot verheerlijking van Zijn deugden. En vanuit dat zielsbedroefd zijn van de Heere, is de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Want de Heere Jezus had in Zijn droefheid over de zonde met Zijn ganse ziel, ook droefheid met Zijn ganse ziel naar God. Om op grond van recht en gerechtigheid met Zijn volk gesteld te worden in Zijn zalige gemeenschap. En met Zijn zielsbedroefde ogen zag Hij Petrus aan en hij ging naar buiten en weende bitterlijk. Vanuit Zijn droefheid wordt het hart dan zielsbedroefd over de zonde.

Maar al deelt Gods kind in de zoete troost, dat de droefheid van de Zone Gods over de boosheid van onze ongerechtigheid plaatsbekledend was, zo heeft het hart toch nog een levend besef, dat er voor onze droefheid vanuit de ziel van de Heere Jezus, plaats is aan de voeten des Heeren. En daarin wordt de zin van Christus beleefd. Het is een zegen een geschenk van Zijn genade, door de dierbare werkingen van Zijn Geest, gedurig weer met een bedroefde ziel te wenen over het zijn in ons verdorven bestaan, want daarin is het afsterven van de oude mens. Want dat is nodig voor de opstanding van de nieuwe mens, en dat is de hartelijke vreugde in God door Christus.

En zo is in de zin van Christus niet alleen uw levensbeginsel en levenskracht, maar ook:

- 3e. uw levensvreugd.

In dit woord: „Maar wij hebben de zin van Christus,” schittert de dierbaarheid van Christus. Want in Hem alleen is de ware levenszin, die ons vanuit de Schrift van alle kanten wordt aangewezen en aangeprezen, voor de persoonlijke beleving des harten. En zo komt de Heere in Zijn Woord, met het Woord des geloofs tot ons, om van daaruit de genade des geloofs tot verbinding aan de Heere, biddende te zoeken. Waarin het niet gaat om enige godsdienstige veranderingen in ons leven, maar om het nieuwe levensbeginsel en dat is de levenszin van Christus, om zo vanuit Hem te leren leven. Waartoe wij Zijn levenskracht niet kunnen missen.

Het beeld Gods dat wij verloren hebben in Adam en dat bestond in kennis, gerechtigheid en heiligheid, schittert in Christus, om vanuit Hem daarmede in ons hart en leven versierd te worden. Want daartoe is Hij gezalfd met vreugdeolie. En dat is de vreugde van de Vader in het schenken van de Middelaar, de vreugde van de Zoon in Zijn bediening als Middelaar en de vreugde van de Heilige Geest in het getuigenis van de Middelaar.

In de zalving van Christus schittert het volheerlijke werk van de Drieënige God. Christus is gezalfd met vreugdeolie en dat raakt in de eerste plaats Zijn profetische bediening. En vanuit Zijn zalving komt Christus met de zin van Zijn profetische bediening in het hart, op een zeer liefelijke wijze. Daar komt een keerpunt door in ons hart, om geheel anders te gaan denken. En dat is het denken vanuit Zijn ontfermende liefde. Hij sprak van de noodzakelijkheid en mogelijk-

VAN DE ADMINISTRATIE

Met dank aan hen die mij de juiste adressen toezonden, op ons verzoek in het vorige no., verzoek ik thans: wie kan mij helpen aan het juiste adres van A. Otten, Noord 14d, Hoogeveen? Dit adres was volgens de P.T.T. niet volledig, waarom het retour werd gezonden. Nog steeds wacht ik op c.a. 75 abonnees die de 10de jaargang nog niet betaalden. Aan hen een vriendelijk verzoek, doe het s.v.p. per omgaande. Een tweetal giften werd ontvangen, daarvoor weer onze dank, n.l. f 10,- gevonden in de kollekte van de kerk Slidrecht (C) en f 10,- gevonden in de kollekte te Dordrecht (C). Ook mochten wij weer een 5-tal nieuwe abonnees noteren; hen die daaraan medewerkten, zijn wij erkentelijk daarvoor.

Als steeds wachten wij weer op verrassende reacties. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 74.43.50. v. d. L.

heid van de wedergeboorte om ingang te bekomen in het Koninkrijk Gods. Van het mosterdzaad waaruit opkomt het beginsel van het nieuwe leven des geloofs. Hij sprak van een blinde die door de zalving met vreugdeolie vanuit de duisternis der ongerechtigheid mocht komen tot onderwijzing in de geestelijke levendmaking. Want alleen door Hem kan de zondaar vanuit de staat des doods gesteld worden in de staat der genade. En in dat verband spreekt de Heere Jezus van de verbreking van de kracht der zonde, om te komen tot de onberouwelijke keus Hem te zoeken in de weg van de waarachtige bekering. Zodat wij vanuit de prediking van Christus altijd weer gewezen worden op het nieuwe levensbeginsel om te komen op Zijn school. En dat is het wat door velen over het hoofd gezien wordt. Men is zo geneigd van elders in te klimmen om gelijk als de dwaze maagden te steunen op het licht van een uitwendige belijdenis, waarin de innerlijke vernieuwing des harten ontbreekt.

(Wordt vervolgd)

R. Kok

ONTMOETINGS DAG TE KAMPEN

2

De dames hadden het druk om ieder van het nodige te voorzien. Er vormden zich groepjes van mensen, die elkaar opzochten, met elkaar aten en spraken en samen gingen wandelen of in of bij de kerk achterbleven. Dat is groepsvorming in de goede zin van het woord. Die leidt niet tot schade van het geheel. De contacten met anderen werden niet afgesloten of verbroken. Men kwam voor hetzelfde doel bijeen. Men sprak door zijn komst uit verbonden te zijn aan de oude gereformeerde beginselen. Er zullen mogelijk ook wel bezoekers geweest zijn, die uit nieuwsgierigheid of uit belangstelling kwamen om zich op de hoogte te stellen van wat die „Bewaar-het-Panders nu eigenlijk wel wilden. Voor hen zal het duidelijk geworden zijn, dat we niet samenkomen met spandoeken of allerlei leuzen, maar dat het gaat om het bewaren van het Woord des Heeren, om het blijven bij de oude beginselen. Het was ook te zien aan de eenvoudige wijze, waarop de meeste bezoekers gekleed waren. Het deed goed te bemerken, dat, al is hier geen sprake van kerkdiensten, toch aanvoeld wordt dat het betamelijk is, dat vrouwen en meisjes met een gedekt hoofd in het kerkgebouw verschijnen. Er waren uitzonderingen. Laten zij, die een uitzondering op de regel maakten, bij één volgende gelegenheid zich bij de goede regel aansluiten. We kunnen ook daarin

tonen dat we niet mee willen gaan met alles wat schadelijk is aan het welzijn van de kerk.

Het deed goed te constateren, dat er zoveel jeugdigen waren. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Er waren ook ouderen, zelfs mensen van boven de 80. De oudste bezoeker was mogelijk een 89-jarige oude schipper, die regelmatig op onze ontmoetingsdagen komt. Wie de jongste was weten we niet. Mogelijk het kind, dat 's morgens een poosje de aandacht vroeg in zijn omgeving door huilgeluiden.

De pauze duurde ruim 1½ uur. Om 2 uur begon de middagsamenkomst. Het kerkgebouw was inmiddels weer volgestroomd. Er waren nog wat meer bezoekers dan 's morgens.

Ds. M. C. Tanis van Sliedrecht-centrum liet zingen Ps. 25 : 4 en 5. Hij ging voor in gebed en las Jeremia 14 : 9a en 7b: Verlaat ons niet, doe het om Uws Naams wil. Hij vond daarin een hartelijke bede en een onwankelbare pleitgrond. U hebt hiervan een en ander kunnen lezen in het verslag, dat Ds. Tanis zelf heeft opgemaakt en dat reeds in het vorige nummer van ons blad werd opgenomen.

Onder het zingen van Ps. 74 : 2 en 19 stond Ds. Tanis zijn plaats op de kansel af aan Ds. H. C. van der Ent van Katwijk aan Zee. Deze las Openbaring 1 : 12 en 13a en vroeg aandacht voor: De Zoon des mensen te midden van de gouden kandelaren, of: de Koning temidden van Zijn kerk. Hij sprak over een bedreigde, een verzorgde en een verzekerde kerk. Ds. van der Ent schrijft daarover in ons blad, zodat we daarnaar kunnen verwijzen.

Aan het einde van zijn rede liet hij zingen Ps. 46 : 1, 2 en 3. Hij beval de collecte aan, die zou worden gehouden. Dat kan hij doen op een uitnemende wijze. In de morgensamenkomst werd met inbegrip van giften een bedrag van f 4.676,65 gecollecteerd. Hij stelde voor om samen er voor te zorgen, dat de f 10.000,— vol kwamen. Nu, dat is gebeurd. U kunt daarvan lezen in het verslag van onze administrateur.

Het deed goed te merken, dat er onder ons voor dit doel nog ruime offervaardigheid is. Er kwamen giften binnen van sommigen, die niet in de gelegenheid waren om de ontmoetingsdag bij te wonen, maar toch hun bijdragen of hun offers voor het gestelde doel willen geven. We denken o.a. aan een eenvoudig meisje uit een onzer gemeenten. Ze is oprecht aan de Heere verbonden. gaat graag naar onze ontmoetingsdagen, maar was ziek en kon deze keer niet komen. Ze gaf een ruime bijdrage aan haar vader mee, die deze in een envelop ter hand stelde. Zo zijn er meer bemoedigende dingen te constateren. Velen willen hun bijdragen geven voor het doel, dat we mogen beogen. Daardoor zijn we tot nu toe in staat om ons blad uit te geven voor het lage bedrag van f 10,— per jaar, hoewel er sinds enige tijd om de andere keer een binnenblad is en de kosten ook uit anderen hoofde voortdurend stijgen. We hopen, dat het ook in de toekomst financieel mogelijk zal zijn op deze voet voort te gaan. Ds. H. van Leeuwen van Elburg sprak een slotwoord uit de gelijkenis van de Heere Jezus, beschreven in Markus 13 : 33-37 en bepaalde vooral de aandacht bij vers 37: En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt! Een ernstig woord, waarvan u een en ander in het vorige nummer hebt kunnen lezen.

We zongen Ps. 119 : 2 en 17 en daarna ging Ds. Van Leeuwen voor in dankgebed. Het was betamelijk om de Heere te erkennen voor Zijn weldadigheden en Zijn zegen af te smeken, onder belijdenis van zonde en onwaardigheid.

De schare verliet het kerkgebouw. Sommigen bleven nog wat napraten. De meeste bezoekers zochten al gauw hun auto of autobus op of gingen naar de trein. Die nog achterbleven wuifden de vertrekkenden na. Tenslotte waren ook de laatste bezoekers vertrokken. En daarmee behoorde ook deze ontmoetingsdag tot het verleden.

We hopen echter, dat ook deze dag een blijvende betekenis mag hebben voor het persoonlijk leven van de bezoekers, voor de onderlinge verbinding aan de beginselen en aan elkaar en voor de doorwerking van de oude beginselen ook in ons eigen kerkelijk leven.

We hebben geluisterd naar de verschillende sprekers. Er was een grote verscheidenheid. Ds. Jansen spreekt weer anders dan Ds. Pietersen. Het is ermee als met de profeten, die op verschillende wijze hun boodschap gebracht hebben, zoals Van der Groe in een van zijn preken op-

merkt. Maar bij al die verscheidenheid was er toch duidelijk een grote eenheid en overeenstemming met elkaar te constateren. Dat is te danken aan de gebondenheid aan het Woord der waarheid, aan het bewaren van het Pand, dat de Heere heeft toebetrouwd. Door woord en geschrift begeren we toch niet anders dan te laten spreken wat de Heere zegt in Zijn Woord. Zoals de profeten dat ook gedaan hebben: alzo zegt de HEERE.

De zang werd voortreffelijk begeleid door onze organist. Er werd geen wanklank gehoord. Alles verliep in goede orde.

We gingen bemoedigd weer naar huis. De woorden die gesproken werden stelden op de voorgrond wie de Heere is en blijft voor Zijn volk en dat kan verwachting geven. Bij alle ontrouw blijft de Heere de Onveranderlijke en Getrouwe en daarin ligt de toekomst voor de kerk en voor elk kind des Heeren.

B.

NAAR DE KATECHISATIE

(180)

De heilige sacramenten

De heilige doop (8)

We hebben nog één les te behandelen over de H. Doop en wel over de KINDERDOOP.

De leer van de „kinderdoop” is veelal een zaak van discussie bevonden en nog. De Heidelbergse Katechismus stelde al de vraag in Zondag 27 : „Zal men ook de jonge kinderen dopen?” Ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis, stelde de kinderdoop aan de orde in artikel 34.

Wij weten, dat onze Reformatoren niet alleen de strijd hadden tegen Rome, maar ook tegen de „wederdopers”, ook „dopers” en „baptisten” genoemd. Zij verwierpen de kinderdoop. Ook allerlei secten, zoals de „Adventisten” o.m. doen dat. We weten het ook van de z.g.n. Pinkstergroepen. Zelfs zijn er ook predikanten uit kerkformaties die de kinderdoop niet meer aanvaarden en bedienen. U hebt dezer dagen van zulk een predikant kunnen lezen, dat hij afwijzend stond tegenover de kinderdoop en dat hem tijdens het proces hierover toestemming werd gegeven, geen kinderen te dopen, maar wel mocht blijven preken.

Maar ook onder ons zijn er, die wel eens vragen hebben over deze kwestie. Men kan bijvoorbeeld wijzen op onze Engelse schrijvers, zoals Philpot, Bunyan e.a. die eveneens geen kinderen doopten en wat toch Godzalige leraars waren.

Men grondde namelijk de bezwaren tegen de kinderdoop op de uitspraak van de Bijbel in Markus 16 : 16: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.”

Men geeft verder voor, dat er in het Nieuwe Testament geen bevel is te vinden, waaruit blijkt, dat kinderen moeten gedoopt worden. We komen hierop nader terug.

Waarom ligt de oorzaak, waarom velen van geen kinderdoop willen weten, zoals de Dopersen?

Wel, omdat men van het standpunt uitgaat, dat de doop als verzegeling geldt van de PERSOON, die gedoopt wordt. Zij wordt dus gezien als verzegeling van PERSOONLIJKE genade in het hart. We hebben reeds al opgemerkt in een onzer vorige lessen, dat volgens Zondag 25 van de H. Kat. de sacramenten verzegeling zijn van de BELOFTEN van het Evangelie. Dat staat daar duidelijk. En we kunnen er zeker van zijn, dat onze vaders hun leer wel degelijk grondden op de Heilige Schrift. Zo ook ten opzichte van de sacramentsleer. We lezen in Romeinen 4 vers 11: „En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend.” We zouden zeggen, nu, dat wijst duidelijk op persoonlijke genade.

En wanneer we de verklaring van Calvijn over deze tekst lezen, zouden we zelfs óók kunnen denken aan persoonlijke deelachtigmaking. We dienen echter wel te onderscheiden bij deze verklaring en wel tussen het WEZEN van het sacrament en haar vrucht. Het sacrament ontleent zijn wezenlijke waarde aan ZICHZELF, d.w.z. dat het op zichzelf volle waarheid bevat, namelijk van de inhoud der beloften Gods. Artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis laat het onderscheid duidelijk uitkomen, namelijk in wat de „dienaars doet” en wat de „Heere doet”. We lezen hier: „De dienaars geven hetgeen dat zichtbaar is en de Heere geeft hetgeen

door het sacrament beduidt wordt.” Dat wil echter ook weer niet zeggen „tegelijk”, want wanneer de Heere dat geeft, wordt niet gezegd!

Ook in artikel 33 komt duidelijk naar voren de onderscheiding tussen het „wezen” van het sacrament en zijn „vrucht”. „Wij geloven, dat onze goede God, acht hebbende op onze grovigheid en zwakheid, ons heeft verordend de sacramenten, om a n ons Zijn beloften te verzegelen, en om panden te zijn der goedwilligheid en de genade Gods te onswaarts.” Let er wel op: er staat „aan” ons, dus niet „in” ons.

En hierop laat dit artikel dan horen, wat de vrucht is van het sacrament, namelijk: „en ook om ons geloof te voeden en te onderhouden; dewelke Hij gevoegd heeft bij het Woord des Evangelies, om te beter aan onze uiterlijke zinnen voor te stellen, zowel hetgeen Hij ons te verstaan geeft door Zijn Woord, als hetgeen Hij INWENDIG doet in onze harten, bondig en vast makende in ons de zaligheid, die Hij ons mededeelt. Want het zijn zichtbare waartekenen en zegelen van een inwendige en onzienlijke zaak.” Welnu, zo mocht Abraham in de vrucht van de besnijdenis delen en uit de beloften Gods versterking ontvangen door de Heilige Geest en wel, van de rechtvaardigheid des geloofs.

Welnu, een en ander samenvattend kunnen we uit de belijdenis duidelijk zien, dat de sacramenten geen verzegeling van persoonlijke genade of deelachtigmaking van de beloften zijn, zelfs ook niet bij de volwassenen, wat de heilige Doop aangaat. Alleen zij wel ter verduidelijking opgemerkt, dat voor de VOLWASSEN-DOOP persoonlijke genade nodig is, maar nog eens: dan blijft de verzegeling nochtans verzegeling van Gods BELOFTEN op zichzelf, doch alzó, dat zij met die verzegeling w e r k z a m zijn geworden.

Hoe staat het nu met de toediening van de Heilige Doop aan de kinderen? Komt de verzegeling van Gods beloften hun niet toe? Ongetwijfeld!

We nemen weer onze Heidelberger in Zondag 27 ter hand. „Zal men ook de jonge kinderen dopen? En dan luidt het antwoord zeer positief: „Ja, het; want mitsdien zij, zowel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn, en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt.”

In ditzelfde antwoord laat de Katechismus ook uitkomen de eenheid tussen het Oude Verbond en het Nieuwe Verbond, d.w.z. tussen de besnijdenis in het Oude Testament en de doop in het Nieuwe Testament.

Nu heeft men het Oud-testamentische Verbond als het Verbond der besnijdenis willen verklaren als een NATIONAAL VOLKSVERBOND van God met Israël. De bekende A. Kuyper deed dit ook. Dat is beslist onjuist. Het oude Verbond was geen ander Verbond dan het Genade Verbond. Alleen met dit onderscheid, dat het ten opzichte van Israël een NATIONAAL element had, d.w.z. het beperkte zich allereerst tot Israël. De bedeling was dus onderscheiden. De Oud-Testamentische bedeling was een schaduwachtige bedeling. De tekenen van haar sacramenten waren „bloedige” tekenen, omdat Christus Zelf nog niet gekomen was. Daarentegen zijn de tekenen van de Nieuw-Testamentische bedeling als doop en Avondmaal, ONbloedige tekenen, omdat nu Christus gekomen is! Maar het was één Verbond, met twee bedelingen.

Welnu, op dié eenheid des Verbonds berust op grond voor de kinderdoop. Er zijn zeer zeker ook nog andere aanwijzingen voor de kinderdoop in de Schrift, maar deze eenheid is wel de meest belangrijke. We lezen in artikel 34 van de N.G.B.: „Hierom verwerpen wij de dwaling der wederdopers, die niet tevreden zijn met enig doopsel, dat zij eens ontvangen hebben en daarenboven verdoemen de doop van de kinderen der gelovigen, dewelke wij geloven, dat men behoort te dopen en met het merktken des Verbonds te verzegelen, gelijk de kinderkens in Israël besneden werden, op dezelfde beloften, die onze kinderen gedaan zijn.”

Wie echter hier uitgaan van de beloften des Verbonds, alleen geldend voor de uitverkoren kinderen, moeten dus logisch komen tot VERONDERSTELLING. En daarvoor is niet de minste grond, noch in de Heilige Schrift, noch in de Belijdenis.

Wat komt het toch ten eerste aan op de juiste onderscheiding dezer zaken.

E.

v. L.

N.B. Het vorige artikel — opgenomen in no. 17 van ons blad — is ten onrechte genummerd 197. Dit moet zijn 179.

HET LIEDBOEK VOOR DE KERKEN VIII

EEN ANDERSOORTIG BEZWAAR

We hebben in de voorgaande artikelen verschillende bezwaren genoemd tegen de zgn. Bijbelliederen in het liedboek voor de kerken. Het ging ons voornamelijk om de vage of onjuiste vertolking van het Schriftgedeelte, dat bij de betreffende liederen staat aangegeven. Dit kan niet gedoogd worden in de kerk, waarin we toch óók in ons gezag de binding aan Gods Woord in de eerste plaats zullen zoeken. De laatste maal hebben we samenhangend met dit eerste gewezen op het weinig- of niet doorklinken van gericht en oordeel en daarom ook van de genade Gods in de schriftuurlijke zin.

We zouden dit uit kunnen breiden, als we niet weerhouden werden door de vrees voor een al te brede beoordeling. Het gaat om de hoofdzaken en ik dacht dat het ieder duidelijk is, welke bezwaren of wij bedoelen en dat het niet om bijkomstige dingen gaat. In ieder geval spreekt de eenzijdigheid naar de zijde van het heil en niet naar de kant van het gericht. En dat niet alleen in de teksten, die wél bezongen worden, maar ook in de eenzijdige keuze van de teksten, die niet direct van Gods oordeel gewagen.

Van de zijde van de Gereformeerde Bond is destijds een boekje verschenen, geschreven door Ir. G. B. Smit, over de Schriftgezangen, die al vóór de verschijning van het liedboek zijn uitgegeven en later er een plaats hebben gekregen onder de ons nu zo langzamerhand bekende naam van Bijbelliederen. In dat geschrift wordt ook gewezen op de eenzijdigheid in de keuze van de teksten, die de ernst van het Evangelie niet allereerst vertolken. We geven hier een kort citaat, dat een samenvattend oordeel geeft. „Maar in het algemeen zijn de gekozen teksten te selectief gericht op het heil alléén. De spits van het oordeel is vaak weggelaten, ook — en daaruit blijkt iets opzettelijks — indien dit in de omgeving van de betreffende Bijbelgedeelten — de „context” — wel aan de orde komt”.

U ziet dus, dat het door ons genoemde gemis ook door anderen wordt opgemerkt. Deze schrijver spreekt zelfs van „iets opzettelijks” in het weglaten van de spits van het oordeel. We nemen aan, dat hij daarmee bedoelt dat de samenstellers nu eenmaal niet anders spreken dan in hun verbondenheid aan een leer, die het oordeel enkel volbracht ziet in het werk van Christus en er daarom niet meer over spreekt.

Maar we komen nu nog haastig tot een andersoortig bezwaar tegen verschillende Bijbelliederen. Dat raakt niet de inhoud van die gezangen op zichzelf. Wel moeten we opmerken, dat hetzelfde er op van toepassing is als reeds waargenomen in het voorgaande. Maar het gaat om een apart soort Bijbelliederen, waarvan er heel wat te vinden zijn in deze afdeling.

Voor het goed begrip van wat we bedoelen moeten we eerst iets van het karakter van deze liederen laten zien naar de bedoeling van de dichters en samenstellers. Dr. Jan Wit heeft in verband daarmee opgemerkt, dat in de Bijbelliederen telkens weer een andere verhouding tot de Bijbelse gegevens wordt gezocht en gevonden. Het is niet altijd een volgen op de voet van de Bijbeltekst. Soms wordt de uitwerking er doorheen geweven. Sommige liederen geven ook een historisch of vermanend gedeelte weer. Men heeft daarin willen zien een vervanging van de Schriftlezing. Zij kunnen naar het oordeel van de voorstanders van het liedboek een belangrijke functie vervullen in de eredienst. Zo zingt de gemeente een bepaald Bijbelgedeelte. Voorbeelden van zulke liederen zijn er te over.

We geven er hier maar enkele. Lied 2 wordt in die zin gegeven: (bij Genesis 1) :

„Wat sprak God op de eerste dag?

„Laat” zei Hij op de eerste,

„licht in het donker heersen” . . . .

en lied 3 (over Genesis 12) :

Uit Oer is hij getogen

aartsvader Abraham

om voortaan te geloven

in 't land van Kanaan . . . .

Vanuit het Nieuwe Testament vinden we dit-zelfde soort. We gaan naar 57 (bij Johannes 6) :

Zeven was voldoende,

vijf en twee,

zeven was voldoende

voor vijfduizend

op de heuvels langs de zee.

en naar lied 105 (naar 1 Petrus 2 : 19 - 25) :

Christus heeft voor ons geleden

als een beeld van ons bestaan,

dat wij zover zouden gaan

in zijn voetstappen te treden.

We gaan dus niet allerlei bezwaren laten gelden, die tegen de vertolking van de Schriftinhoud te maken zouden zijn. We vragen hier: horen zulke liederen in de eredienst thuis? Moet het Woord, dat God gegeven heeft en dat in de kerk gelezen wordt, nu opzij voor een gezongen vertolking ervan? En al zou b.v. in een dienst, waarin Gods Woord bediend wordt over de roeping van Abraham, het betreffende Schriftgedeelte wel gelezen worden, wat voor functie heeft dan lied 3, zoals hierboven al genoemd? Zo'n lied zou op zichzelf het getuigenis van Gods Woord mee hebben, terwijl het toch niet schriftuurlijk is zo'n lied te zingen. Daar heeft God die gedeelten voor gegeven, die werkelijk als lied bedoeld zijn, zoals b.v. Psalm 105. Die psalm bezingt Gods lof in de geschiedenis van Israël. Daar weten we het zeker van, dat het in de kerk gezongen kan worden. God Zelf heeft het daartoe gegeven.

We dachten ook dit bezwaar, dat door anderen reeds genoemd is en we op onze wijze hebben geprobeerd weer te geven, niet voorbij te kunnen gaan. Het luistert nauw met wat we zingen in de kerk.

D. Slagboom

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI

Gideon 52

„En het geschiedde als Gideon de vertelling deze's drooms en zijn uitlegging hoorde, zo aanbad hij; en hij keerde weder tot het leger Israëls, en zeide: Maakt u op, want de Heere heeft het leger der Midianieten in ulieder hand gegeven.”

Richt. 7 : 15

En het geschiedde. Wonderlijk woord, iedere keer weer. De tijd staat niet stil, de geschiedenis zet zich voort. Dat is in het leven van Gideon zo en zijn jongen Pura. Dat is in ons aller leven zo. Gelukkig als we in onze levenstijd het ene nodige mogen leren, dat is datgene, wat waarde heeft ook voor de eeuwigheid.

Gideon heeft veel mogen leren. De droom die hij had horen vertellen, met de uitlegging er bij, was een les van God. God liet Gideon horen dat Hij de Almachtige is. Dat mocht Pura ook horen. En jullie hebben dat ook gehoord. Ik neem zelfs aan, dat het niet voor de eerste keer is, dat jullie dit horen. Vele malen hebben jullie het zelfs al mogen horen. Iedere keer weer, wanneer de bijbel gelezen wordt, wordt het jullie verteld. In deze geschiedenis hebben jullie er ook al meerdere malen van gehoord. Als het woord van God gepredikt wordt in de kerk of op de catechisatie, steeds weer, komt in allerhande vorm, hetzelfde onderwijs naar je toe. Aan het horen ligt het dus niet. Maar nu moet een ieder toezien hoe hij hoort. Want velen horen het wel, doch zij nemen het niet ter harte. Dat wil met andere woorden zeggen: Zij geloven het niet. O neen, zo hardop wordt het dan wel niet gezegd, dat men niet gelooft, dat God almachtig is, maar in de praktijk komt het er toch wel op neer. Men houdt er doodeenvoudig geen rekening mee. Ik zou zeggen, jongens en meisjes, ga ten deze toch eerlijk met je zelf om. Zeg niet dat je het wel gelooft, als het in werkelijkheid toch niet zo is. Want daar bedrieg je alleen jezelf maar mee voor de eeuwigheid. En dit zijn er ontzettend veel, die dat doen. En wat is erger dan jezelf bedriegen. Als je een ander bedriegt is het mogelijk, dat je er zelf nog voordeel van hebt. De schade valt dan aan de kant van hem die bedrogen wordt. Maar als je jezelf bedriegt, dan is de schade ook voor jezelf. En als het dan ten koste gaat van je ziel en zaligheid, dan kost het alles.

Maar is het dan niet mogelijk, vraagt misschien iemand, dat ik in der waarheid geloof?

Zeer zeker is dat mogelijk. Gelukkig wel. Stel je voor dat het niet mogelijk was, ik zou dadelijk ophouden met voor de jeugd te schrijven. Het

zou immers toch geen zin hebben? Doch nu het mogelijk is dat je in der waarheid gelooft, gaan wij door met schrijven, in de hoop dat de Heere het tot jullie heil gebruiken wil.

Als je werkelijk gelooft, dan komt het in het leven tot openbaring. Je kunt dat in het leven van Gideon zien: En het geschiedde, als Gideon de vertelling dezes drooms en zijn uitlegging hoorde, zo aanbad hij.

Aanbidden is meer dan bidden. Bidden is in ware afhankelijkheid voor God, alles vragen aan God, wat je nodig hebt voor lichaam en ziel, tijd en eeuwigheid. Bidden wordt wel eens de ademhaling der ziel genoemd. Jullie zullen deze uitdrukking wel begrijpen. Wanneer een mens leeft en geen adem halen kan, dan gaat hij dood. Wanneer een gelovige niet zou kunnen bidden, hij zou niet kunnen leven. Ik hoop dat het bij jullie ook zo is. Als het zo is, wordt het een wonder dat je nog bidden mag, dat je alles de Heere vertellen mag.

Maar aanbidden is meer. Aanbidden is God groot maken, Hem prijzen en verheerlijken. Nu, dat deed Gideon. Hij viel in het nachtelijk duister neer voor het aangezicht van God, om God te prijzen voor deze zo grote weldaad, die Hij hem had willen schenken. Gideon had al wat weldaden van de Heere ontvangen, en dan in zo korte tijd. Daar we er al zo lang over schrijven, zou je het bijna vergeten. Er staat daarom niet voor niets in de bijbel: Vergeet geen van Zijn weldadigheden, vergeet ze niet, want het is God, Die ze u bewees. Vergeet het dus niet, dat Gideon al zo veel weldaden van de Heere had ontvangen in zo korte tijd. Ze stapelden zich als het ware voor zijn aandacht op. Hij was er door overweldigd. En bij alle Godsbemoeienissen, die hij reeds had mogen beleven, kwam nu ook nog deze, dat hij uit de mond van de vijand zelf, door Gods voorzienig bestel, mocht vernemen, dat de Heere de vijanden in zijn hand zou geven. Je zoudt zeggen: Het kon niet op! Ach neen, dat is waar ook. Er is bij de Heere een eeuwige volheid van genade, het kán niet op. Denken jullie daarom als 't u blijft maar nooit klein van God. Hij kan uit die volheid, ook jullie genade voor genade schenken.

Gideon aanbad de Heere. Hij maakte de Heere groot. Dat kun je alleen maar doen als je zelf echt klein bent. Ik bedoel niet: klein van stuk, maar klein van hart. En dat was Gideon. Toen hij de Heere aanbad, was hij erg klein. Hij had toen nietswaardige gedachten van zichzelf en grote gedachten van de Heere. Dat is het eigenlijk.

Ik lees niet dat Pura het ook deed. Alles wordt ons niet in de bijbel verhaald. Het laat zich echter wel denken dat die jongen ook in aanbidding naast Gideon neergevallen is. Hij was immers niet voor niets meegegaan? Ik leer daaruit en dat wil ik jullie dan maar weer door geven, dat je nooit te groot, te oud bent, om klein te worden voor God. Maar ook dat je nooit te klein, te jong daarvoor wezen kunt.

Jongens en meisjes, weten jullie ook iets van dat „aanbidden” van dat klein worden voor God? Hebben jullie Zijn grootheid ook in jullie eigen leven ontdekt, namelijk door dat Hij Zich met jullie bemoeien wilde? Ik weet wel natuurlijk, dat God dit altijd doet. Als Hij het niet deed, dan zouden we zelfs niet één ogenblik kunnen leven. Maar het wordt door zo weinigen opgemerkt. En die weinigen merken het ook nog maar zo weinig op. Ik denk als jullie tot die weinige opmerkers mogen behoren, dat jullie dit wel onderschrijven zullen.

Want om de daden des Heeren in ons leven op te merken, moeten we er echt bij bepaald worden. En als dat gebeurt, ja dan gaan de ogen er voor open, hoe goed de Heere is, hoe groot Zijn goedertierenheid is. Dan wordt het groot dat Hij ons nog laat leven, dat we nog in een vrij land mogen leven, dat we zoveel voorrechten hebben, die anderen moeten missen, ofschoon we ze toch ook niet verdiend hebben. Dan wordt het groot dat we in aanraking met het evangelie zijn gebracht, dat we daaruit kennis van God en van onszelf en van de Heere Jezus Christus hebben mogen verkrijgen. Dan wordt het groot, ontzaggelijk groot, dat die heilige God, voor Wie wij niet kunnen bestaan, vanwege onze grote onheiligheid, er Zelf zorg voor gedragen heeft, dat er nu ontkoming van Zijn toorn is, door het geloof in de Heere Jezus Christus, Die door God Zelf gegeven is, tot een verzoening voor al onze zonden. Als je dan eens echt gelo-

ven moogt, dat God om Zijnerwil een gaarne vergevend God is, dat Hij nooit verwijt, dat je met al je noden bij Hem terecht kunt, dat je Hem alles kinderlijk vertellen mag, wat krijg je dan een stof tot aanbidding. Als je zo in aanbidding neerligt, dan heb je van de vijanden geen last. Daar kijk je dan overheen.

De vijanden, wat zijn dat ook weer? Ach, dat weten jullie toch wel? Dat is de duivel, de wereld en je eigen boze vlees. Die kunnen het land zo vervullen. Ik bedoel: die kunnen je „hart” zo bezetten. Dan ben je van binnen echt „bezet gebied”. Dan ben je benauwd, want de vijand is zo machtig, ja zo oppermachtig. De ervaring heeft het je dan wel geleerd, dat je het in eigen kracht van die vijanden iedere keer verliezen moet. Maar als je op de Heere moogt zien, op Zijn goedertierenheden, die elke morgen nieuw zijn, en die hemelhoog zijn, dan kijk je over alle vijanden heen. Dan ga je God groot maken. Van Hem is dan je verwachting. En je zoudt dan wel willen, dat iedereen de Heere met je groot maakte, in aanbidding naast je neerzink. Het begint dan te zingen in je hart:

Komt, maakt God met mij groot.
 Verbreidt, verhoogt met hart en stem,
 De nooit volprezen Naam van Hem,
 Die ons behoedt in nood.
 Ik zocht in mijn gebed,
 De Heer ootmoedig met geweest.
 Hij heeft mij in angstvalligheeden,
 Geantwoord, mij gered.

Beste jonge vrienden en vriendinnen, wat zou ik jullie meer toewensen dan dit. Wie hier God niet leert aanbidden, die zal het straks niet kunnen doen. Want in de hemel doet men niet anders. Daar wordt niet meer gebeden, omdat alle behoeften voor eeuwig, zalig vervuld zijn. Daar wordt alleen de Heere maar „aangeboden”, groot gemaakt. Dat is het hemelleven, en dat moet op aarde worden geleerd.

Ik wens jullie daar veel „oefeningen” in. Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

ORANJEKALENDER 1976

Met instemming van H.M. de Koningin en Z.K.H. Prins Bernard geeft „Pro Juventute” zijn 29e kalender uit. De kalender verschijnt ten bate van kinderen-in-moeilijkheden. Verscheidene foto's zijn uit particulier bezit en dus nog niet eerder gepubliceerd. Het doel is nuttig en daarom kunnen we deze kalender aanbevelen. Zij is verkrijgbaar bij alle Verenigingen „Pro Juventute”-Stichtingen voor „Jeugd en Gezin” en het landelijk besteladres á f 5,75 (verzendingkosten f 1,60 extra), postgiro 517400, Kalenderactie Pro Juventute, Postbus 7101, Amsterdam, tel. 020 - 790949.

B.

Voor bijbels, boeken en muziek

DENK OM UW HART!

Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Een teveel aan gewicht kan fataal zijn! Maar onverantwoorde vermageringsmethoden kunnen ook nadelig zijn. Bestel daarom de beslist veilige en doeltreffende

Vermageringskruiden
 Kuur voor een maand

f 9,50

(verzendingkosten inbegrepen)

Drogisterij

SIKKING

Barrovoetstraat 5
 Haarlem
 Tel. 023 - 31 28 82

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 4-8 (postbus 4209)
 ROTTERDAM 16
 Tel. 010 - 11 16 07

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalm boekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
 Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77)

Velen gingen U reeds voor...

IN HET ZENDEN VAN EEN BIJDRAGE, VOOR DE BOUW VAN HET

Kindertehuis „Thembiso”

IN RHODESIË, BIJ DE STAD BULAWAYO

Ook Uw bijdrage is nodig, om dit mooie werk tot stand te brengen. Met ons allen kunnen we dit zo noodzakelijke doel bereiken.

Veel weeskinderen, verwaarloosde en gebrekkige kinderen en verschoppelingen der samenleving kunnen in dit tehuis vriendelijk ontvangen worden in een Christelijke sfeer en naast een goede verzorging, opgevoed worden zoals de Bijbel ons dit voorschrijft en naar de geschriften der Reformatie. Laten we het waarderen dat ons de mogelijkheid om hieraan te kunnen helpen nog gegeven wordt.

Een belangrijk deel van de bouwsom is reeds bijeen en met de bouw verloopt alles geheel naar wens.

Helpt U ook mee om het restant aan te vullen?

Het gironummer is 477598

f.n.v. penningmeester STICHTING RHODESIA ZENDING

ZIEDEWIJDSEDIJK 59 TE BARENDRECHT. Of via de Rabobank te Barendrecht.

Hartelijk dank voor Uw spontane hulp!

REFORMATORISCH WEEKBLAD

de Schakel

Het enige geïllustreerde christelijke weekblad. Verantwoorde actuele lectuur voor het hele gezin.

Voor U en Uw kinderen

Interviews, fotonieuws, reisverslagen sociale- en politieke beschouwingen, de dokter, autonieuws, recepten, feuilleton, kinderrubriek, puzzles en nog veel meer.

Abonneer Uzelf of een ander of vraag een proefnummer aan.

Elke nieuwe abonnee ontvangt een prachtige surprise!

★

Stuur onderstaande bon in een open envelop zonder postzegel naar

„DE SCHAKEL”,
 ANTWOORDNUMMER 69
 GOES

Naam _____
 Adres _____
 Woonplaats _____
 Ik word meteen abonnee en betaal per
 kwartaal f 19,—
 halfjaar f 36,50
 jaar f 71,50
 Ik wil graag een proefnummer.
 BHP

HOTEL DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085 - 333169
 Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuisvoelt”.

Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatische Grondslag te Amersfoort

Gevraagd aan de VAN LODENSTEIN-SCHOLENGEMEENSCHAP voor Havo en Mavo (V.W.O. is aangevraagd):

DOCENTEN voor

FRANS (volledige weektaak 1e, 2e of 3e graads)

ENGELS (10 uur)

BIOLOGIE (5 uur, per 1-8-'76 volledige weektaak)

MUZIEK (4 uur)

Indiensttreding zo spoedig mogelijk. Combinaties van deze en andere vakken zijn mogelijk.

Gaarne doen wij een dringend beroep op docenten, die het reformatisch onderwijs van harte wensen te dienen.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door de directeur, drs. L. Kooljman (tel. 08389-5575) en de plaatsvervangend directeur, dhr. J. de Jager (tel. 03497-2581).

Sollicitaties zo spoedig mogelijk te richten aan de sekretaris van de Vereniging, dhr. L. Snoek, Randbroekerweg 38, Amersfoort.

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
 B.G.G. 05250 - 1531

